

Aculina MIHALUȚA

Elena CRISTIAN

[Bălți, Republica Moldova]

Colecția particulară „Mircea Filip” – componentă a patrimoniului Bibliotecii Științifice USARB

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți (USARB) are un renume de peste 75 de ani; fondată în anul 1945, odată cu Institutul Învățătoresc din Bălți, este parte integrantă a procesului de instruire și cercetare universitară și are misiunea de a contribui la dezvoltarea învățământului universitar prin satisfacerea deplină a necesităților informaționale complexe ale studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor și altor categorii de utilizatori. Biblioteca Științifică USARB își menține cu demnitate statutul instituției de categorie superioară în conformitate cu Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 381 din 13.04.2006, este Centru Biblioteconomic Departamental pentru bibliotecile din instituțiile de învățământ preuniversitar din 15 raioane de Nord și municipiul Bălți, este Depozitară Regională a Băncii Mondiale, membru al Consorțiului Resurse Electronice pentru Moldova (REM), participantă în Programele Internaționale TEMPUS, ERASMUS+, Parteneriatul Moldovei cu Norvegia și România, în Proiecte de colaborare cu companiile CEEOL, Biblioteca electronica eLibrary.ru, IPR BOOKS, Research4Life¹.

Colecția Bibliotecii Științifice USARB are o structură enciclopedică, asigurând o bază pluri-disciplinară aprofundării studiilor universitare

și cercetării, specializate pe profilul facultăților și domeniilor adiacente.

Poziționată în comunitatea universitară prin prezența permanentă a bibliotecarilor cu resurse electronice, informații utile, accesul la sursele deschise în spațiul virtual al facultăților, catedrelor, cadrelor didactice și studenților, asigură accesul la colecții enciclopedice: 1.009.787 u.m. în 312.610 titluri, 57 limbi, în 12 săli de lectură (793 locuri), patru săli de împrumut la domiciliu, Mediatecă și alte subdiviziuni.

Împărăția cărților, cum a fost numită biblioteca, păstrează multe mărturii, oglindind istorii, oameni, fapte și idei ce rămân peste timp. În toamna anului 2016, în patrimoniul BȘ USARB, prin intermediul Asociației ASTRA, Despărțământul „Mihail Kogălniceanu” Iași, președinte Areta Moșu, au fost achiziționate ca donație documente din Colecția Profesorului Mircea Filip (1930-2015), care a absolvit Liceul „Ștefan cel Mare” din Suceava și Facultatea de Filologie din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, diplomat universitar în specialitatea limba și literatura română. Valoarea informațională și de patrimoniu a donației a condiționat organizarea Colecției „Mircea Filip”. Accesul la documente al utilizatorilor Bibliotecii se face liber la raft, în sala de împrumut nr. 1 Documente științifice/

beletristică. Pe parcursul anilor 2016-2020, Colectia „Mircea Filip” s-a îmbogățit cu surse valoroase. Recent, în luna august 2020, prin intermediul Asociației ASTRA, Despărțământul „Mihail Kogălniceanu” Iași, colecția a fost completată cu 200 de documente. Colectia „Mircea Filip” cuprinde peste 1.300 de documente în 1.200 de titluri în limbile română, franceză, rusă, engleză, italiană etc. și include materiale de limbă și de literatură română, beletristică, studii de geografie, tratate de istorie, informații despre arta plastică românească modernă, economia europeană, logica raționamentului economic, guvernanta corporativă, elemente de tehnologie hotelieră și restaurante, strategii de marketing bancar, comunicare și negocieri în afaceri. Publicațiile abordează teme ce țin de disciplinele: cultura română modernă, literatura română și universală, economie, politică, istorie, marketing, arhitectură, filosofie, religie, sociologie, psihanaliză și posedă valoare științifică și literară².

Un loc aparte în colecție îl ocupă cărțile de patrimoniu, ediții deosebite de valoroase, din perioada anilor 1908-1960, peste 300 de documente, majoritatea cu titlu de unicat, și cuprind diverse științe umaniste și exacte, dintre care cele mai vechi exemplare sunt:

▪ Murnu George, *Portretul Elin: Studiu iconografic din arheologia clasică cu 15 ilustrațiuni în text*, București, Institutul de Arte Grafice „Carol Gobl” (1908) cu autograful „Lucreția Zamfirescu 1914”.

▪ John Raphael Smith et les graveurs à la maniere noire du temps de Reynolds, Paris, Hachette et Cie (1914), cu 64 de gravuri engleze din secolul al XVIII-lea: Thomas Frye, *La Reine Charlotte, femme de George III*; James McArdell, *Mary Panton, duchesse d'Ancaster* (Hudson); Anne Day, *devenue Lady Fenhoulet* (Reynolds); Laurence Sterne (Reynolds); Emma Lyon, *Lady Hamilton posant une „Nature”* (Romney) etc. Cartea deține un ex-libris ștampilă: Librăria „Carmen Sylva”.

▪ Leonard de Vinci, *Traité de la Peinture. Traduit integralement pour la premiere fois en français sur le Codex Vaticanus (Urbinas) 1270*. Ouvrage orné de 40 fig. demonstratives de l'edition Princeps et de 100 dess. esthetiques d'apres les Cliches d'Alinari, Brogi et Fumagalli. Paris. Librairie Delagrave (1919).

▪ Găvănescu, I., *Etica. Curs profesat la Universitatea din Iași în anii 1907-1908 și 1920-1921*, Iași, Institutul de Arte Grafice „Viața Românească” S.A. (1922).

▪ Aristotel, *Politica*, București, Cultura Națională (1924).

▪ „Buletinul Comisiunii Monumentelor istorice”, anul XVIII, Fasc. 43-46, 1925, București, Cartea Românească (1926). Această lucrare este o prezentare a tuturor bisericilor din vremea lui Ștefan cel Mare actualmente cunoscute, precum ale celor câteva mai vechi, asemenea și ale celor din vremea lui Bogdan cel Orb și a lui Ștefăniță, care sunt o urmare firească a celor dintâi cu un rezumat în limba franceză de G. Balș, membru al Academiei Române și Comisiunii Monumentelor Istorice.

▪ Lovinescu, Eugen M., *Antologia scriitorilor ocazionali: P.P. Carp, Th. Rosetti, N. Filipescu, Take Ionescu, C. Dissescu, I.G. Duca, C. Dumitrescu-Iași, P. Rîșcanu, D. Evolceanu*, București, Casa Școalelor (1932) etc.

Multe dintre cărțile din Colectia „Mircea Filip” dețin însemnări marginale, ex-libris-uri, dedicații și autograf. Există peste 200 de volume ce conțin notițe sau autografe, scrise de mâna protagoniștilor acestora. Unele sunt ilizibile, dar majoritatea au fost descifrate și citite cu mult interes. S-a descoperit din autografe și însemnări informații despre familia lui Mircea Filip. S-a căsătorit în anul 1984 cu Cezara Cicerone Mucenic, doctor istoric în artă, care deține o colecție impresionantă de documente de arhivă despre București. Răsfoind Arhivele Cezarei, găsim frumoase amintiri: o zi pe care ea o numește miraculoasă e cea în care l-a cunoscut pe viitorul soț. În vara lui 1983, Cezara s-a dus la Teatrul Național din Iași pentru premiera unui spectacol regizat de sora ei mai mare Mușata. Acolo, la recepția de după, l-a întâlnit pe Mircea Filip, scriitor și secretar literar. Au început să danseze și să vorbească. „Ne-am înțeles perfect, așa o comunicare nu mai avusesem cu nimeni care nu era familia mea și am simțit că pot să-i spun absolut orice. El, la fel mie. Am stat toată noaptea împreună și am hotărât că trebuie să ne căsătorim”³. Au rămas îndrăgostiți până în ultima noapte când el s-a stins din viață, în 2015.

Evidențiem selectiv unele autografe lăsate de soție soțului și viceversa, precum și ale unor prieteni:

▪ *Iunie 2009 Minunatului meu soț pentru că a făcut bine și o să serbeze cei 70 de ani cu mine. Cezara*

▪ *D-lui Mircea cu dragoste. Cezara 14 iunie 1994*

▪ *Pentru Cezara și Mircea, această carte în chip de epitalam. Cu prietenie, Val. 29 oct. 84*

▪ Pentru Cezara și Mircea Filip, acest celebru roman tradus de soția mea Mary, odată cu cele mai bune urări de fericire și noroc cu sprijinul căsătoriei lor. Din partea bunelor lor prieteni. Cu drag A. Costică Lăzărescu, 24 februarie 1984 București

Un loc deosebit de important în colecție le au cărțile lui Cicerone Mucenic (tatăl Cezarei); așa cum menționează ea, „Tatăl meu a fost ceea ce se cheamă «dascăl» nu învățător. Era un om preocupat să îi facă pe elevii lui să gândească”.

▪ Colegului meu Cicerone Mucenic cu amintire vie a însuflețitei noastre activități creatoare care ne-a unit cu drag. Octavian Neamțu martie, 1968

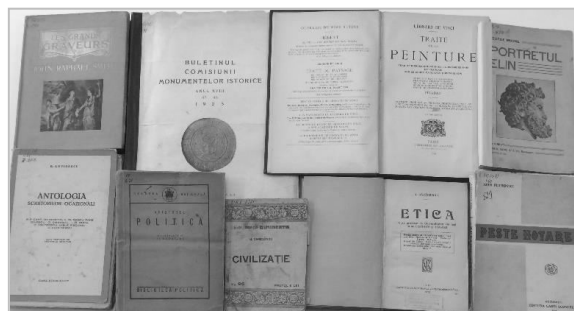
▪ Dlui Cicerone Mucenic reîntâlnire spirituală pe alte plaiuri decât cele comune amândurora cu multă considerație pentru activitatea desfășurată Eug. Pohonțu 7 XII 1969.

▪ Colegului de scris Cicerone Mucenic, de la școala normală Fălticeni cu ocazia întâlnirii jubiliare – 30 august la Fălticeni, amintire Mihai Niculăiasa.

Printre cărțile de patrimoniu din Colecția „Mircea Filip”, găsim una deosebită prin informațiile înnobilate pe paginile ei. Cartea, Oprescu, G., *Țările Române văzute de artiști francezi (sec. XVIII și XIX)*, București, Cultura Națională (1926), deține autograful „Luată la premiul I în cl. 7a Gh. Maraloi 1934-35”, ex-libris-ul etichetă: *Fundațiile Culturale Regale. Această carte este dăruită de Majestatea Sa Regele Carol II prin Fundațiile Culturale Regale pentru educarea tineretului și răsplătirea elevilor studioși ce se îndreaptă spre cultură, și un alt ex-libris ștampilă Dr. Mara-loi Gheorghe.*

O valoare deosebită pentru Colecția „Mircea Filip” o are publicația în limba franceză din domeniul artei: Iorga, Nicolae, *Les Arts mineurs en Roumanie: Icones; Argenterie; Miniatures (207 figures dont 26 planches en couleurs)*, București, Edition de L’Imprimerie de L’Etat (1934).

Colecția „Mircea Filip” le oferă cititorilor și traduceri ale capodoperelor literaturii universale: Balzac Honore de, Bazin Herne, Camus Al., Cela Camilo Jose, Dumas Al., France Anatole, Goethe, Johann Wolfgang von, Kafka Franz, Thomas Mann, Voltaire, Woolf Virginia, Babel Isak, Tolstoi Lev, Turgheniev Ivan etc.

Valorificarea și promovarea Colecției „Mircea Filip” are ca obiectiv principal sensibilizarea utilizatorilor față de importanța păstrării și gestionării patrimoniului deținut. Publicațiile oferite pot fi regăsite în expozițiile de documente tradiționale/online, servesc drept surse de inspirație la scrierea de comunicărilor științifice, articole, lucrări bibliografice, precum și împrumutate la domiciliu, consultate în săli de lectură, prezentate în cadrul excursiilor panoramice prin spațiile Bibliotecii, plasate în informațiile de pe pagina de internet www.libruniv.usarb.md/index.php/ro/resurse/colectii/20-carti, blogul *În dialog cu utilizatorii* www.bs-usarb.blogspot.com⁴.

Aceste „izvoare de înțelepciune” reprezintă un generos demers cultural ce vine cu informații utile pentru utilizatorii bibliotecii, îmbogățind cu noi titluri de carte colecția BȘ USARB.

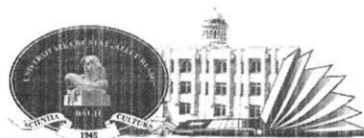
Ne exprimăm recunoștința Doamnei Cezara Mucenic pentru valoroasa și bogata colecție de carte, vom păstra și promova această colecție pentru a o transmite generațiilor viitoare. ■

¹ *Strategia de dezvoltare a Bibliotecii Științifice a USARB, 2017-2022*, Bălți, 2017.

² Elena Cristian, *Carte de patrimoniu din Colecția lui Mircea Filip*, în „Confluente bibliologice”, nr. 1-2, 2017, p. 127-132.

³ www.dor.ro/arhivele-cezarei

⁴ Elena Cristian, *Diversificarea colecțiilor BȘ USARB în corespondere cu tendințele moderne de activitate ale bibliotecii* [resursă accesibilă online, accesată în data de 14 septembrie 2020]. Disponibilă la adresa www.slideshare.net/libruniv/elena-cristian-8diversificarea-colecțiilor-b-usarb-n-corespondere-cu-tendinele-moderne-de-activitate-ale-bibliotecii

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ
A UNIVERSITĂȚII DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

*str. Pușkin, 38, Bălți, MD 3121 Republica Moldova,
tel/fax: (0231) 52 445, e-mail: libruniv@usarb.md,
web: <http://libruniv.usarb.md>*

**Mult stimată Doamnă, Prof. Areta Moșu, președinte
Asociațiunea ASTRA, Despărțământul „Mihail Kogălniceanu”**

Prin prezenta, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Vă aduce mulțumiri și vă exprimă recunoștința întregii comunități universitare pentru colaborare în cadrul comunităților de români din jurul României.

Vă mulțumim pentru donațiile reprezentative de carte, care vor fi utilizate în procesul de instruire, formare și educare, precum și în activitatea de cercetare. Un interes deosebit prezintă dicționarele, enciclopediile, tratate, studii, manuale. Donațiile includ și cărți unicat – valori bibliofile.

Exprimăm grațitudine și recunoștință, pentru contribuția substanțială la îmbogățirea fondului de carte al Bibliotecii Științifice USARB

Publicațiile vor fi înregistrate în colecția Bibliotecii Științifice USARB și oglindite în catalogul electronic.

Cu mult respect și deosebită grațitudine,

Aculina Mihaluța

Directorul adjunct al Bibliotecii Științifice USARB

